

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
1.Bf.100/2015/14.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2016. év szeptember hó 22. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A kábítószerrel visszaélés büntette miatt az I.r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 9.B.859/2011/160. számú ítéletét az I. rendű, a III. rendű és a IV. rendű vádlottakkal szemben megváltoztatja.

Az I. rendű vádlott terhére megállapított cselekményeket egységesen felbujtóként elkövetett kábítószer kereskedelem büntette kísérleteként (Btk. 176. § (1) bekezdés);

A III. rendű vádlott cselekményét bűnsegédként elkövetett kábítószer kereskedelem büntette kísérleteként (Btk. 176. § (1) bekezdés);

A IV. rendű vádlott által elkövetett cselekményt pedig kábítószer kereskedelem büntette kísérleteként (Btk. 176. § (1) bekezdés) minősíti.

Az I. rendű és a IV. rendű vádlottakkal szemben a büntetést szabadságvesztésként tekinti kiszabottnak, melynek végrehajtási fokozata börtön. E két vádlott a végrehajtás utólagos elrendelése esetén a kiszabott büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű, a III. rendű, a IV. rendű, valamint - helyesen - az V. rendű vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 16.320,- (tizenhatezer-háromszázhusz) forint bűnügyi költséget a III. rendű vádlott köteles az állam javára megfizetni.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Törvényszék a 2015. év január hó 15. napján kihirdetett 9.B.859/2011/160. számú ítéletével I. r. vádlott bűnösségét 2 rendbeli visszaélés kábítószerrel büntetében, mint felbujtó (1978. évi IV. törvény 282/C. § (2) bekezdés) állapította meg. Ezért az I. r. vádlottat halmazati

büntetésül 1 évi és 10 hónapi börtönbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette. Rögzítette, hogy I. r. vádlott a szabadságvesztés esetleges elrendelése esetén a kiszabott büntetés háromnegyed részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

A III. r. vádlott bűnösségét kábítószer birtoklása büntettének előkészületében (Btk. 178. § (1) és (4) bekezdés) állapította meg. Ezért a III. r. vádlottat 1 évi és 2 hónapi szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. Rögzítette, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, és a III. r. vádlott a szabadságvesztés esetleges elrendelése esetén a kiszabott büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

A IV. r. vádlott bűnösségét visszaélés kábítószerrel büntettében (1978. évi IV. törvény 282/C. § (2) állapította meg. Ezért a IV. r. vádlottat 1 évi és 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés esetleges elrendelése a IV. r. vádlott a kiszabott büntetés $\frac{3}{4}$ részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

A II. r. vádlottat az ellene kábítószer-kereskedelem büntettének kísérlete miatt emelt vád alól felmentette.

Az V. r. vádlottat az ellene kábítószer-kereskedelem büntette (Btk. 176. § (1) bekezdés) vádja alól felmentette.

Az I. r. és a III. r. vádlott ellen kábítószer birtoklásának vétsége (Btk. 178. § (6) bekezdés) miatt indult büntető eljárást megszüntette.

Rendelkezett a lefoglalt tárgyakról, elkobzásról és a bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú ítélet a II. r. vádlottal szemben 2015. év március hó 25. napján jogerőre emelkedett.

A kihirdetett ítélettel szemben az ügyész valamennyi vádlott terhére fellebbezést jelentett be, I. r. és IV. r. vádlottak terhére súlyosabb minősítés és a büntetés súlyosítása, III. r. vádlott terhére a büntetés súlyosítása, míg V. r. vádlottak terhére bűnösség megállapítása és büntetés kiszabás végett.

Az I. r. vádlott és a III. r. vádlottak és védőik elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés végett jelentettek be fellebbezést.

A IV. r. vádlott és az V. r. vádlottak és védőik a kihirdetett ítéletet tudomásul vették.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.240/2015/1-I. számú átiratában a bejelentett ügyészi fellebbezést I. r., III. r., IV. r. és V. r. vádlottak vonatkozásában módosított tartalommal fenntartotta.

A fellebbviteli főügyészség írásbeli indítványában - melyet a nyilvános ülésen jelenlévő ügyész változatlan tartalommal fenntartott - kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok maradéktalan megtartásával folytatta le az eljárást.

Ennek keretében - V. r. vádlottra vonatkozó kivétellel - ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, minden olyan tényt és körülményt megvizsgált, amely az ügy tárgyilagos megítélése szempontjából szükséges és lehetséges volt. A rendelkezésre álló bizonyítékokat hiánytalanul, a logika szabályainak megfelelő módon egyenként és egymással összevetve értékelte, megalapozott

tényállást állapított meg vonatkozásában. Meggyőző érvekkel fejtette ki, hogy a vádlottak tagadásával szemben miért a tanúvallomásokot fogadta el hitelt érdemlőnek és azt milyen egyéb bizonyítékok támasztották alá.

Az ítélet azonban az V. r. vádlott vonatkozásában megalapozatlan, mert a tényállás nincs felderítve. /Be. 351. § (2) bekezdés a./ pont/

Az elsőfokú bíróság e körben kritikátlanul elfogadta V. r. vádlott és 1. számú tanú állítását, mely szerint a vádbeli időben élettársak voltak. Azonban vallomásaik e körben ellentmondóak, az 1. számú tanú 2010. év szeptember hó 21-i tanú meghallgatásán úgy nyilatkozott, hogy öt éve menyasszonya V. r. vádlottnak, a 2014. év szeptember 25-i bírósági tárgyaláson pedig azt vallotta, hogy négy évig - 2006-2010 között - élettársként együtt éltek. Ezzel szemben V. r. vádlott 2013. év január hó 17-i tárgyaláson azt vallotta, hogy 2009 óta külföldön, az orosz származású élettársával élt együtt, majd 2014. év február hó 21-i tárgyaláson már úgy nyilatkozott, hogy 1. számú tanú 2009 őszén élettársa volt.

Az ellentmondásokat nem oldotta fel az elsőfokú bíróság, ennek hiányában pedig nem állapítható meg, hogy az V. r. vádlott és a tanú a vádbeli időben valóban élettársi kapcsolatban éltek-e és a tanút ennek megfelelően megillette-e a mentességi joga avagy sem.

Ha és amennyiben a tanút nem illeti meg mentességi joga, az V. r. vádlott szavahihetőségének eldöntése kérdésében mellőzhetetlen a mentesség tisztázása.

Az V. r. vádlott felmentése során az elsőfokú bíróság az elektronikus hírközlési igazságügyi szakértői véleményre támaszkodott, azonban az iratok alapján kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy a szakértő szakértői kompetenciája kiterjed-e az informatikai kérdésekre is, így különösen az abban történő állásfoglalásra, hogy a cég által küldött floppy lemezen található fájlokat megváltoztatták, amikor azok már a BRFK-n voltak.

Az ügyészi álláspont szerint ez a nyilatkozat nem tartozik a szakértő kompetenciájába. Nem tisztázta és nem oldotta fel az elsőfokú bíróság a szakértői vélemény és a 2010. év július hó 20-i rendőri jelentés közötti lényeges ellentmondást sem, arról, hogy a külföldi híváslisták rendelkezésre álltak avagy sem. E kérdés eldöntésének pedig V. r. vádlott szavahihetősége szempontjából van jelentősége.

Az ügyészség álláspontja szerint a cselekmények minősítése I. r., III. r., IV. r. vádlottak esetében nem felel meg a büntető anyagi jogi rendelkezéseknek, az elsőfokú bíróság az 1/2007. BJE határozat téves értelmezése miatt nem állapította meg a kereskedői elkövetést e vádlottak vonatkozásában. A jogegységi határozat kimondja, hogy a kereskedéssel elkövetés minden esetben haszonszerzésre irányul, amely magában foglal minden olyan tevékenységet, amely elősegíti, hogy a kábítószer eljusson a fogyasztóhoz. Jelen ügyben megalapozott következtetés vonható erre, a kábítószer mennyisége és a szervezettség alapján.

A vádlottak cselekményének minősítése - figyelemmel arra, hogy az 1978. évi IV. törvény alkalmazása esetén I. r. és IV. r. vádlott cselekménye jelentős mennyiségű kábítószerre elkövetettként minősülne - I. r. vádlott esetében kereskedéssel elkövetett kábítószer kereskedelem büntette /Btk. 176. § (1) bekezdés/, III. r. vádlott esetében kereskedéssel elkövetett kábítószer kereskedelem előkészületének büntette /Btk. 176. § (6) bekezdés a./ pont/, IV. r. vádlott esetében forgalomba hozatallal elkövetett kábítószer-kereskedelem büntette /Btk. 176. § (1) bekezdés/.

A büntetés kiszabása körében az irányadó körülményeket helyesen sorolta fel az elsőfokú bíróság, azonban azokat nem súlyuknak megfelelően értékelte. Annak sem adta indokát, hogy a büntetés

kiszabása során a középértéktől miért tért el. A kiszabott büntetések mindhárom vádlott esetében törvénysértően enyhék, ezért annak további súlyosítása indokolt. Ennek megfelelően I. r. vádlott főbüntetését súlyosítsa, mellőzze a büntetés végrehajtásának felfüggesztését és I. r. vádlottat a közügyek gyakorlásától is tiltsa el.

III. r. és IV. r. vádlottak esetében mind a szabadságvesztés tartamát, mind a felfüggesztés próbaidejét hosszabb tartamban állapítsa meg.

Az V. r. vádlott vonatkozásában az ítéletet a Be. 376. §. (1) bekezdés alapján helyezze hatályon kívül és utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helyben hagyását indítványozta.

Az I. r. vádlott védője a nyilvános ülésen az I. r. vádlott felmentését, másodlagosan anyagi és családi körülményeire hivatkozással teljes személyes költségmentesség engedélyezését illetve az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta. Előadta, hogy nem merült fel arra vonatkozóan egyértelmű bizonyíték, hogy I. r. vádlott V. r. vádlottal - aki külföldön élt - bármiben megállapodott volna kábítószerrel kapcsolatban, továbbá a II. r. és I. r. vádlott telefonos kapcsolatára és a kábítószer szállítására történő felhívására sincs bizonyíték. Vitatta, hogy a megállapított tényállásból kereskedésre lehetne következtetni.

Az III. r. vádlott védője a nyilvános ülésen az ügyészi indítvány elutasítását kérte, egyúttal az elsőfokú ítélet ellen benyújtott fellebbezésben foglaltakat maradéktalanul fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság hibásan vont következtetéseket a bűnösség megállapítása során. Ezért elsődlegesen a bizonyítékok teljes felülmérlegelése mellett a III. r. vádlott felmentését, másodlagosan enyhébb joghátrány alkalmazását indítványozta. Nyomatékos, enyhítő körülményként jelölte meg a tetemes időmúlást, továbbá azt, hogy a III. r. vádlott két kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik.

A IV. r. vádlott védője a nyilvános ülésen az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta, arra figyelemmel, hogy az eljáró bíróság a jogszabályoknak megfelelően folytatta le az eljárását, a tényállást a bizonyítékok megfelelő mérlegelésével helyesen állapította meg és ennek megfelelő indokát is adta. A jogi minősítéssel kapcsolatban előadta, hogy összhatásában az elkövetéskor hatályos Btk. kedvezőbb az elbíráláskori anyagi jogi szabályoknál, ezért azt helyesen alkalmazta az elsőfokú bíróság.

Az V. r. vádlott védője a nyilvános ülésen az elsőfokú ítéletet helybenhagyását és az ügyészi indítvány elutasítását indítványozta. A kétirányú ügyészi fellebbezés lényege szerint eldöntendő, hogy 1. számú tanú az V. r. vádlott élettársa volt-e vagy sem. Ennek azért van jelentősége, hogy V. r. vádlott szavahihetősége megítélhető legyen. A védő hivatkozása szerint ez azonban teljesen mindegy, hiszen bizonyítékok támasztják alá, hogy a cselekmény idején nem volt Magyarországon. Ezért nem kell az élettársi kapcsolat feltárásának hiánya miatt az ítéletet hatályon kívül helyezni. Az eljáró szakértő kompetenciája nem kérdőjelezhető meg, a szakértői névjegyzékben megtalálható és a kompetenciájába tartozik a mobiltelefonokkal kapcsolatos szakterület is.

Az ügyész viszontválaszában a kereskedéssel kapcsolatban a következetes ítélkezési gyakorlatra hivatkozott, mely szerint önmagában már a kábítószer mennyiségéből következtetés vonható le a kereskedésre anélkül, hogy többlet magatartás megvalósulna. Nyilvánvaló, hogy a mennyiséget a

vádlottak nem saját maguknak szánták a saját fogyasztásukra, hiszen ez a mennyiség akár 100 személynek is elegendő. Már önmagában ebből a kereskedésre vonható következtetés.

A Fővárosi Ítéltábla a bejelentett kétirányú fellebbezések folytán eljárva a Be. 348. § (1) bekezdésére figyelemmel a Fővárosi Törvényszék ítéletét és az azt megelőző eljárást teljes terjedelmében felülbírált.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság olyan eljárási hibát nem vétett, amely a másodfokú érdemi felülbírálat akadályát képezhetne volna. Az elsőfokú bíróság a részletes, minden körülményre kiterjedő bizonyítási eljárása során a perrendi szabályokat nagyobb részt betartotta. Az ítéltábla az elsőfokú bíróság eljárása során egy - az ügy érdemi elbírálását nem érintő, illetve a vádlottak bűnösségének megállapítására ki nem ható - eljárási szabálysértést észlelt.

Az elsőfokú bíróság I. r. vádlott vonatkozásában szakértői bizonyítást vett fel, annak eldöntésére, hogy I. r. vádlott kábítószerfüggő személy, avagy sem. Ennek keretében a két ellentétes megállapítás tevő szakértői párost a tárgyaláson a Be. 125. § - alapján párhuzamosan meghallgatta, majd arra figyelemmel, hogy a szakértői vélemények közötti ellentmondást nem sikerült feloldania a Be. 111. § (5) bekezdése szerint eljárva új szakvélemény beszerzését rendelte el oly módon, hogy az igazságügyi orvosszakértőt kirendelte és tárgyalás keretében nyilatkoztatta a korábbi szakvélemények között fennálló ellentmondás okáról.

Az Egészségügyi Minisztérium módszertani levele „A kábítószer függőség véleményezéséről” azt rögzíti, hogy a kábítószer függőség véleményezésére igazságügyi pszichiáter szakértő jogosult a társával, aki lehet az igazságügyi orvostan szakorvosa, igazságügyi pszichiáter szakértő, vagy pszichiáter szakorvos, mint eseti igazságügyi szakértő a hatóság ilyen irányú kirendelése alapján. A módszertani levél azt is rögzíti, hogy a véleményezendő személyes vizsgálata nélkül kábítószer függőség kérdésében vélemény nem adható.

Mindezek alapján az ítéltábla megállapította, hogy az igazságügyi orvos szakértő egy személyben történt kirendelésének nem volt jogszabályi alapja, így az igazságügyi orvosszakértő e kérdésben nem volt jogosult eljárni, ezzel megsértve a Be. 101. § (2) bekezdésében foglaltakat. A Be. 111. § (5) bekezdése értelmében szakértői vélemény e kérdésben - függetlenül attól, hogy a két korábbi helyesen igazságügyi pszichiáter és igazságügyi orvosszakértő közreműködésével készített szakértői vélemények véleményezésére került sor - csak I. r. vádlott személyes vizsgálata alapján lett volna készíthető a módszertani levélben megjelölt szakértők közreműködésével.

Mindezek alapján az ítéltábla I. r. vádlott vonatkozásában a kábítószer függőségre vonatkozó ítéleti megállapítást a tényállásból mellőzte (ítélet 5. oldal 4. bekezdés).

Ugyanakkor a későbbiekben kifejtettek alapján a tényállás ettől nem vált megalapozatlanná, illetőleg I. r. vádlott bűnössége körében tett megállapítások is helyesek.

Egyéb eljárási szabálysértést az ítéltábla nem észlelt és az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének rendkívül széles körű bizonyítást lefolytatva tett eleget. A rendelkezésére álló bizonyítási anyagot értékelési körébe vonva, a bizonyítékokat egyenként és egymással is egybevetve mérlegelte, és e tevékenységéről számot is adott. Okszerűen megindokolta azt, hogy mely bizonyítékokat, mely részükben és miért fogadott el, illetve melyeket, mely részükben és miért nem tartott valósnak. A bizonyítékok helyes értékelésével állapította meg, hogy az I. r. vádlott volt az a személy, aki megszervezte a IV. r. vádlottnak átadott kábítószer Budapestre történő szállítását és eljuttatását a III. r. vádlotthoz. Azt is helyes következtetéssel állapította meg, hogy a III. r. vádlott

nem véletlenszerűen, munkavégzése során várakozott a buszpályaudvar közelében, hanem I. r. vádlott iránymutatásának megfelelően a kábítószer szállító II. r. vádlott érkezését és a kábítószer átvételét kellett volna lebonyolítania. Ebben pedig kizárólag az akadályozta meg, hogy a II. r. vádlottat a VPOP munkatársai intézkedés alá vonták.

Az ítélet tábla az ügyészség képviselőjének az V. r. vádlottat érintő és a nyilvános ülésen előterjesztett álláspontjával nem értett egyet.

Az 1. számú tanú illetőleg az V. r. vádlott egyezően nyilatkozott arról, hogy a kérdéses időszakban élettársak voltak (a nyomozóhatóság ezt annak ellenére is elfogadta, hogy a tanú önmagát V. r. vádlott menyasszonyaként jelölte meg), az orosz származású élettárs megemlítése, mindenféle konkrétumot nélkülözve pedig ezt nem zárta ki.

Az elsőfokú eljárásba bevont szakértő kompetenciája pedig szakterületénél fogva az adott kérdések megválaszolására kiterjedt és részletes szakértői véleményét meghallgatása során tovább pontosította. Itt jegyzi meg az ítélet tábla, hogy az elsőfokú eljárás során az ügyész nem kifogásolta I. számú tanú vonatkozásában, hogy mentességi jog megilleti, illetőleg a szakértő kompetenciájának hiányára sem hivatkozott. A szakértő meghallgatása során valamennyi - általa relevánsnak tartott kérdést feltehetette - és a szakértő e kérdéseket részletekbe menően megválaszolta. Az elsőfokú bíróságnak nem volt feladata a szakértői vélemény és az ügyészség által hivatkozott rendőri jelentés tartalma közötti ellentmondások feloldása, a rendőri jelentésből nem derült ki, hogy a benne foglalt megállapítások honnan származtak, teljességgel érthetetlen a szakértő bevonásának korábbi elmaradása, hiszen a rendőri jelentés semmi olyan tényre nem utal, amely megalapozná a jelentésében foglaltakat. Az elsőfokú bíróság valamennyi releváns bizonyítékot az V. r. vádlottat érintően megvizsgálta, és helyes mérlegeléssel jutott arra a következtetésre, hogy a IV. r. vádlott terhelő vallomása túlmenően egyéb bizonyíték e körben nem áll rendelkezésre. Nem osztotta az ítélet tábla azt a védelmi felvetést illetőleg az első fok arra vonatkozó következtetését, hogy kábítószeres ügyekben gyakori a tudottan hosszabb idő óta külföldre távozott vagy külföldön élő személy megnevezése a kábítószer beszerzésével kapcsolatban. Az irányadó tényállás szerint a IV. r. vádlott nem tudott arról, hogy az V. r. vádlott hosszabb idő óta külföldön él és e körben vallomása egybevághat V. r. vádlott vallomásával, aki szintén úgy nyilatkozott, hogy évek óta nem állt semmiféle kapcsolatban korábbi ismerőseivel, IV. r. vádlottal. Bár voltak arra utaló adatok, hogy e két személy között valamilyen kapcsolat - telefonon - fennállott, azonban ezen momentumok és a IV. r. vádlott terhelő vallomása nem jelentették a bizonyítékok olyan zárt láncolatát, amely a V. r. vádlott bűnösségének megállapítását eredményezhették volna. Az elsőfokú bíróság valamennyi az ügyészség részéről e körben indítványozott bizonyítékot beszerezte és nagy terjedelmű bizonyítást folytatott le arra vonatkozóan, hogy V. r. vádlott a vádbeli időben Magyarországon tartózkodott avagy sem, az ügyészi fellebbezésben kifogásoltak és indítványozottak pedig nem alkalmasak a helyesen lefolytatott bizonyítási eljárás továbbfejlesztésére, kiegészítésére.

A további - fellebbezéssel érintett - vádlottak esetében helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a tényállást, amely az iratok tartalma alapján kiegészítésre szorul, ezért a Fővárosi Ítélet tábla a Be. 352. § (1) bekezdésének a./ pontja alapján, azt az iratok tartalma szerint az alábbiakkal egészíti ki:

- az ítéleti tényállás 5. oldalán a III. r. vádlott személyi részében feltüntetett büntetéseket azzal egészíti ki, hogy a III. r. vádlottat utóbb a Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.B.11813/2014/51.számú - 2015. év március hó 18. napján jogerős - ítéletével a 2008. év augusztus hó 10. napján elkövetett testi sértés büntette miatt 1 évi végrehajtásában 1 évi próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte.

E kiegészítéssel és a fentebb írt - I. r. vádlottra vonatkozó kábítószer függőséggel kapcsolatos - megállapítás mellőzésével az elsőfokú bíróság teljes tényállást állapított meg, amely már mindenben megalapozott és irányadó volt a másodfokú eljárásban.

Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlottak bűnösségére, tévedett azonban az I. r., a III. r. és a IV. r. vádlott cselekményének minősítését illetően.

Az irányadó tényállás szerint a IV. r. vádlott jelentős mennyiséget el nem érő marihuánát adott át a II. r. vádlottnak, ez a tevékenysége pedig a kábítószer forgalomba kerülését célozta. Az elsőfokú bíróság a IV. r. vádlott tevékenységét tévesen minősített átadással elkövetett kábítószer kereskedelem büntettének.

A Legfelsőbb Bíróság 1/2007. számú BJE határozatában foglaltak szerint a cselekmény átadásként akkor minősül, ha az átadás kizárólag azért történik, hogy a kábítószer az átvevő maga fogyassza el, amely jelen esetben, a mennyiségből következően is kizárható.

Ugyanakkor a hivatkozott jogegységi határozat értelmében azon ügyészi okfejtés sem felel meg az anyagi jogszabályoknak, amely ezt a tevékenységet kereskedésnek tekinti, önmagában a kábítószer mennyiségét alapul véve. A jogegységi határozat szerint a „kábítószerrel kereskedik” a forgalomba-hozatalnál tágabb elkövetési magatartásokat jelent. A kereskedés rendszeresen ismétlődő anyagi haszon érdekében folytatott adásvétel, amelynek keretei között nem csak az eladó és vevő, hanem még a rendszeres közvetítők is - mint a kereskedelmi tevékenység közreműködői - tettesként vonhatók felelősségre. Magába foglal minden olyan tevékenységet, amely elősegíti, hogy a kábítószer eljusson a viszonteladóhoz vagy a fogyasztóhoz. Ezek közé tartozik a kábítószernek kereskedés céljából történő megszerzése, készletezése is, amely magatartás befejezett önálló tettesi cselekmény. A kereskedői szándékra a kábítószer mennyiségéből is következtetni lehet.

A forgalomba hozatal és a kereskedés elhatárolásának alapja a haszonszerzésre törekvés. A forgalomba hozatal az azzal szükségszerűen együtt járó átadáson túlmenően több résztevékenységből tevődhet össze, azaz magában foglalhatja az eladók és a vevők felkutatását, a megállapodás megkötését, az áru tárolását, az átadás helyszínének előzetes felderítését, a szállítóeszközök és kísérők biztosítását; felülhet tehát minden olyan mozzanatot, amely azt célozza, hogy a kábítószer - akár további közbeékelődő személyek révén is - bekerüljön a kereskedelmi forgalomba.

A forgalomba hozatal - miként a kereskedés - szükségszerűen együtt jár az átadással, de nem szűkíthető le a tényleges átadásra. Ennek megfelelően forgalomba hozatalt kell megállapítani abban az esetben is, ha a kábítószer több személy részére történő hozzáférhetőségének biztosítása az elkövető célja, még akkor is, ha egyszeri átadásra kerül sor (BH 2002.299. BH 2002.175.) azaz az elkövető csak egy személlyel áll közvetlen kapcsolatban (neki adja át a kábítószer), de nem kizárólag azzal a szándékkal, hogy azt a megszerző maga fogyassza el, hanem avégett, hogy másnak vagy másoknak továbbadja. A forgalomba hozatali szándékra - az eset egyéb körülményei mellett - az átadott kábítószer mennyiségéből is következtetni lehet. A forgalomba hozatal akár ellenérték fejében, akár ingyenesen történhet. A forgalomba hozatal befejezetté akkor válik, ha a kábítószer bekerül a forgalomba, azaz a továbbadás folytán ténylegesen megnyílik annak lehetősége, hogy a kábítószerhez más(ok) is hozzájussanak.

Jelen ügyben megállapítható, hogy a vádlottak közül a IV. r. vádlott volt az, aki alapmennyiségű kábítószer/marihuánát adott át a II. r. vádlottnak - aki nem tudott arról, hogy kábítószer van a csomagban - ily módon biztosítva, hogy a kábítószer több személy részére hozzáférhetővé váljon. III. r. vádlott pedig vállalkozott az ilyen előzmények szerint Budapestre „utaztatott” kábítószer átvételére, ennek megfelelően a III. r. vádlott tevékenysége is a kábítószer forgalomba hozatalát/kerülését célozta.

A forgalomba hozatal az elbírált cselekmény kapcsán befejezetté pedig nem vált, mivel a továbbadás folytán - a hatóság intézkedése miatt - ténylegesen még nem nyílt meg annak a lehetősége, hogy a kábítószerhez más, vagy mások is hozzájussanak. Töretlen a bírói gyakorlat annak megítélésében, hogy a kábítószer forgalmazó elkövető által beszerzett, de ténylegesen a lefoglalás folytán forgalomba hozni már nem sikerült kábítószerre is a forgalomba hozatal elkövetési magatartása valósul meg, értelemszerűen kísérletként (BH. 2012.B.19.).

Az elkövetői alakzat megállapítása során - irányadóan a Bkv. 57. és a bírói gyakorlatnak megfelelően - azt rögzítette az ítélet tábla, hogy az ügylet résztvevői közül, a IV. r. vádlott haszonszerzésre törekedve működött közre a kábítószer forgalmazásában, így cselekménye a forgalomba hozatallal elkövetett kábítószer kereskedelem (Btk. 176. § (1) bekezdés) tettesi magatartása.

Az ítéleti tényállás szerint a III. r. vádlott tisztában volt azzal, hogy a kábítószer átvétele során kábítószer forgalomba hozatalában lesz közreműködő, e célból jelent meg - az I. r. vádlott felhívására és útmutatásának megfelelően - és várakozott a buszpályaudvar közelében tevékenysége nyilvánvalóan a IV. r. vádlott tevékenységéhez kapcsolódott, azt segítette.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az irányadó tényállásból ténybeli következtetésként állapítható meg, hogy a III. r. vádlott nem véletlenszerűen, hanem kábítószer szállítása miatt várakozott a buszpályaudvar közelében, ezt a megbízást pedig csak az I. r. vádlottól kaphatta. Erre utal a kettejük közötti telefonforgalmazás, valamint II. r. vádlott ezzel kapcsolatos nyilatkozata is. A cselekmény elkövetése kapcsán tévedésben lévő II. r. vádlott I. r. vádlottól tudta, hogy ki lesz az a személy - és e körben pontosan megjelölte III. r. vádlottat - aki tőle a csomagot érkezését követően átveszi. Mindez pedig olyan többletet jelent a III. r. vádlott cselekménye megítélése szempontjából, amely a cselekményt kimozdítja az önállóan értékelendő előkészületi magatartásból, és a IV. r. vádlotthoz, mint tetteshez kapcsolódó bűnsegédi alakzat megállapíthatóságát teszi szükségessé.

E körben korrigálta az ítélet tábla az I. r. vádlott cselekményének minősítését is. Az elsőfokú bíróság a vádtól eltérően két rendbeli - felbujtóként elkövetett - közegészségügyi bűncselekményben állapította meg az I. r. vádlott bűnösségét, a II. r. vádlott és a III. r. vádlott előkészületi bűncselekménye kapcsán. Egyértelmű, hogy e két vádlotthoz kapcsolódóan felbujtásról nem lehet szó, II. r. vádlott nem volt tisztában azzal, hogy kábítószer szállításában, mozgatásában vesz részt, ennek megfelelően esetében a felbujtás fogalmilag kizárt, míg a III. r. vádlott előkészületi cselekménye okán sincs helye ennek megállapításának, hiszen a III. r. vádlott meg sem kezdte - az elsőfokú bíróság jogi álláspontja szerint - e bűncselekmény elkövetését. Ugyanakkor a IV. r. vádlott az I. r. vádlott felhívásának megfelelően vitte magával a kábítószer és annak tudatában adta azt át II. r. vádlottnak, hogy a kábítószer Budapesten további - általa nem ismert és konkrétan nem nevesített - személy(ek)hez kerül.

Az elsőfokú bíróság a lefoglalt kábítószerrel illetően helyesen döntött annak ismételt vegyészszakértői vizsgálatáról is.

A 2011. évi CL. törvény 22. §-a alapján 2012. január 1-i hatállyal módosult a Btké. 23. § (1) bekezdés b.) pontja és akként változott, hogy a kábítószer csekély mennyiségű, ha tetrahidrokannabinol (THC) esetén a tiszta és savformában együttesen jelenlevő THC-tartalom (totál-THC) a 6 gramm mennyiséget nem haladja meg. A kábítószer jelentős mennyiségű, ha az adott kábítószerre meghatározott csekély mennyiség felső határának húszszoros mértékét meghaladja, azaz az jelentős mennyiség alsó határa 120 g totál THC-re módosult.

Az 2011. évi CL. törvény 22. §-ához fűzött indokolás szerint a változtatást az indokolta, hogy a tiszta THC-tartalom a növényi anyagban lejátszódó természetes folyamatok együttes eredményeként jelentősen változik. Ezen folyamatok közül a legjelentősebb, hogy a friss marihuánában jelen lévő és kábítószernek nem minősülő THC-sav THC-vé (kábitószerre) alakul, illetve a THC idővel lebomlik, ennek következtében tehát a marihuána THC tartalma általában eleinte nő, majd folyamatosan csökken.

Az új szabályozás szerint a kender eredetű kábítószernek mennyiségének jogi értékelési alapját a lefoglalt anyagban található tiszta THC és THC-sav együttes mennyisége, az ún. teljes vagy totál THC-tartalom adja. A THC mennyiségének új meghatározásából adódóan, az új szabályozás hatályba lépése előtt elkövetett, de még folyamatban lévő ügyekben - bizonyos mennyiség esetén - elkerülhetetlen annak vizsgálata, hogy új szabályozás a vádlott számára kedvezőbb elbírálást eredményez-e.

A jogszabályváltozással összhangban az elsőfokú bíróság ismételtén megvizsgáltatta a lefoglalt marihuána tiszta totál THC tartalmát. Ennek eredményeként pedig a lefoglalt kábítószer csekély mennyiséget meghaladó, de jelentős mennyiséget el nem érő „alapmennyiségként” értékelte.

Ez pedig azt eredményezi, hogy az I. r. vádlott cselekményének büntetőjogi megítélése - hasonlóan vádlott társaihoz - a jelenleg hatályos 2012. évi C. törvény rendelkezései értelmében kedvezőbb, arra figyelemmel, hogy az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény kábítószerfüggő elkövetőre vonatkozó rendelkezései esetében már nem jelentenének kedvezőbb elbírálást. Az elkövetéskori jogszabály alkalmazása szempontjából kábítószerfüggő elkövető esetében a visszaélés kábítószerrel büntette 1978. évi IV. törvény 282/C. § (2) bekezdés - büntetési tétele 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztés, egyezően a 2012. évi C. törvény 178. § (1) bekezdésben foglalt kábítószer kereskedelem büntetnének büntetési tételével.

A Btk. 38. § (1) bekezdése alapján határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a bíróság az ítéletében megállapítja a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, ha a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nem kizárt. A (2) bekezdés értelmében, ha a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nem kizárt, annak legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad, visszaeső esetén háromnegyed részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap.

A Btk. tehát ebben a kérdésben az eljáró bírónak mérlegelési jogkört biztosít, mert e szabályozás szerint a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége már nem a szabadságvesztés végrehajtási fokozatához, hanem a terhelt személyi körülményeihez - előéletéhez - igazodik, amely kérdés szerepet kap a büntetés kiszabása során.

Ennek megfelelően megállapítható, hogy a végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabása esetén - amennyiben a terhelt nem visszaeső - az elbíráláskori anyagi jogszabályok alkalmazása kedvezőbb a terheltre nézve.

Ezért az ítélet tábla az I. r. vádlott esetén is az elbíráláskor hatályos anyagi jogi rendelkezéseket alkalmazta, továbbá ez volt az oka, hogy a kábítószer függőség kérdésben való döntés hiánya nem tette az elsőfokú bíróság tényállását megalapozatlanná és ezen kérdés vizsgálatára a másodfokú eljárás keretében már nem került sor.

A fentiekben kifejtettek szerint az ítélet tábla a törvényszék ítéletét az I. r. és a III. r. vádlott vonatkozásában is megváltoztatta. Arra figyelemmel, hogy az I. r. vádlott szervezte a kábítószer átadását-átvételét a vádlottak között, azonban tettesi magatartást nem tanúsított, cselekménye a Btk. 178. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő forgalomba hozatallal elkövetett kábítószer kereskedelem büntette kísérlete, melyet felbujtóként követett el.

III. r. vádlott cselekménye pedig a Btk. 178. § (1) bekezdésbe ütköző, és aszerint minősülő forgalomba hozatallal elkövetett kábítószer kereskedelem büntettének kísérlete, melyet a Btk. 21. § (2) bekezdése szerint bűnsegédként követett el.

A fellebbezéssel érintett vádlottak esetében az ítélet tábla sem az enyhítésre, sem a súlyosításra irányuló fellebbezést nem találta alaposnak. Az első fokú bíróság valamennyi vádlott esetében megfelelően és teljes körűen feltárta a büntetéskiszabási tényezőket. Maga is nagy jelentőséget tulajdonított a cselekmény elkövetése óta eltelt időnek, amelyről megállapítható, hogy az első fokú ítélet meghozatala óta is több mint 1 év. Ilyen körülmények közt az ítélet tábla ma már nem tartotta indokoltnak a szabadságvesztés-büntetések súlyosítását, ugyanakkor azok enyhítésére sem látott törvényes lehetőséget. Az I. r., III. r. és IV. r. vádlottak esetében jelentős számú és súlyú súlyosító körülmény állapítható meg. Nyilvánvaló, hogy az igen jelentős időmúlás hiányában az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott büntetések szóba sem jöhettek volna, az első fokú bíróság a vádlottak javára szóló valamennyi enyhítő körülményt figyelembe vette, amikor az I. r. és a IV. r. vádlott esetében a törvényi minimumnál enyhébb büntetést szabott ki, amely felfüggesztett formájában eltúlzottnak egyáltalán nem mondható.

Ugyanez állapítható meg a III. r. vádlott esetében is. III. r. vádlottal szemben az első fokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés tartama a terhére megállapított 3 hónaptól 3 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett előkészületi cselekmény esetében eltúlzottnak volt tekinthető, figyelemmel a minősítés változásra a kiszabott büntetés szükséges és arányos.

Összességében a kiszabott büntetések megfelelően tükrözik az adott cselekmény tárgyi súlyát, megfelelnek a belső arányosság és a tetтарыányosság követelményeinek is.

Az elsőfokú bíróság az I. r. és a III. r. vádlottal szemben a kábítószer birtoklás vétsége miatti eljárást megszüntette, ezt a rendelkezést senki nem támadta, így e cselekményeket érintően a részjogerő beállt és ennek megfelelően e rendelkezést az ítélet tábla nem vizsgálta.

Az ítélet tábla észlelte, hogy az V. r. vádlott neve helytelenül került feltüntetésre a rendelkező részben, ezért azt kijavította.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására a Be. 372. § (1) bekezdésének felhívásával került sor, míg az ítélet egyéb - törvényes - rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdése alapján hagyta helyben a másodfokú bíróság.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséggel kapcsolatos rendelkezés a Be. 381. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2016. év szeptember hó 22 napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

. Vincze Piroska s.k.
előadó bíró

Dr. Ölvedy Emese s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 9.B.859/2011/160. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.100/2015/14. számú ítéletében foglalt változtatásokkal az I. r., a III. r., a IV. r. és az V. r. vádlottakkal szemben a mai napon jogerős és I. r., a III. r. és a IV. r. vádlottakat érintően a börtönbüntetések kivételével végrehajtható!

Budapest, 2016. év szeptember hó 22. napján

. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelélül:

tisztviselő